

Pöytäjalkapallo elää renessanssikautta

Ratkaisun hetket ovat käsillä. Tuomari Kari Hakkarainen ja ajanottaja Jere Tuominen jännittävät erikoistilannetta, jossa helsinkiläinen Jyrki Wilksman on päässyt askolalaisen Mika Mäkelän puolustusalueelle.

Verkot kolisivat ensimmäisessä paikallisliigan turnauksessa

■ PORVOO | Kymmenvuotias Jere Tuominen taistelee Eestinmäen kerhotalolla subbuteon, eli pöytäjalkapallon SM-ranking-pisteistä. Niitä on ensimmäisen paikallisliigaturnauksen voittajalle luvassa kymmenen. Jere on itse maalanut joukkueensa Akilleksen väreillä ja jokaiselle viireille ukolle löytyvä väline todellisesta.

Jeren äiti osti pojalle puolisen vuotta sitten ns. "markettisubbuteon", eli perussetin, johon kuuluu

pelialusta, pallo ja pelaajat, kertoo Jeren isä Ile Tuominen. Ile Tuominen muistot heräsivät välittömästi, sillä mies pelasi subbuteoa paljon 1970-luvulla. – Se oli silloin todella suosittua. Pöytäfutista mainostettiin telkkarissakin, Ile muistelee.

Nopea visiitti internetiin antoi ymmärtää, että isä ja poika eivät ole yksin.

–Nopeasti saatiin hyvä porukka kasaan. Nyt pelataan viikoittain Eestinmäen kerhuhuoneella.

Yksi peli kestää vartin

Porvoon liigassa on kymmenkunta pelaajaa, mutta paikallisliigaturnaukseen on saapunut vierailijoita Helsingistä saakka. **Mika Mäkelä** on tullut pelaamaan Askolasta. Mäkelällä on Jeren tavoin taka-

naa parisenkymmentä virallista ottelua.

– Ensin pelataan alkulohkot ja sitten sijoituspelit. Yksi peli kestää kaksi kertaa 15 minuuttia, Mäkelä selittää pelin ohessa.

Käynnissä on tärkeä ottelu helsinkiläistä **Jyrki Wilksmania** vastaan. Jere Tuominen ottaa aikaa ja Porvooseen saapunut Suomen pöytäjalkapalloyhdistyksen puheenjohtaja **Kari Hakkarainen** toimii tuomarina.

Samaan aikaan on käynnissä kaksi muutakin ottelua. Kerhuhuoneeseen on viritetty kolme kenttää ja tunnelma on juuri niin kiihkeä, kuin tärkeässä urheilutapahtumassa voi kuvitella.

Porvoolaisista ja askolalaisista pelaajista paikalla ovat Tuomisten ja Mäkelän lisäksi **Kasse Blomgren, Niko Peltonen** ja **Joa**

Koivuluoma.

Vakavaa ja leppoisaa

Miehistöä kentällä vaihdellaan ja strategioita hitaatiin. Jokainen pelaaja on yksilö. Toiset soveltuvat ominaisuuksiltaan paremmin esimerkiksi hyökkäykseen, kuin toiset.

– Jalkapallo, myös pöytäjalkapallo, on äärimmäisen vakava asia. Näen tämän kuitenkin ensisijaisesti leppoisana kerhotoimintana, laji Porvoossa elvyttänyt Ile Tuominen kuvailee.

– Minulle oli yllätys, että tämä on maailmalla ja pikkukuhilla taas Suomessakin näinkin suosittua. Eestinmäen kerhuhuoneelle on suunniteltu paikallaan kukaan tervehtii, Tuominen rohkaisee.

Jostakin syystä paikalla ei näytä

Kymmenvuotias Jere Tuominen Porvoosta on maalannut subbuteojoukkueensa pelaajat paikallisuutta kunnioittaen Akilleen väreihin. Joka ukolla on nimi ja omat erikoisominaisuutensa. Valmiudet pikkutarukaan työhön Jere on saanut Warhammer -ajien maalaamisesta.

Jeren maalivahti valmiina torjumaan.

Suomalaisen pöytäjalkapallon pelastaja

■ PORVOO | Kari Hakkarainen perusti pöytäjalkapalloseuran vuonna 1981 saakka subbuteo harrastanut Hakkarainen.

Hakkarainen on noin sadalla ranking-pisteellään Suomen viidentenä.

– Taso on maailmalla todella kova. Joillakin pelaajilla on takanaan tuhansia virallisia pelejä. Uskon, että lajilla on Suomessa paljon kasvupotentiaalia. Ensinnäkin on nämä yli 35-vuotiaat, jotka pelasivat 70-80-luvulla ja löytävät lajin uudestaan ja sitten kaikki uudet, jotka löytävät lajin uutena.

– Tietoisuus lajista kasvaa koko ajan ja suosio sitä mukaa, lajiaktiivi ennustaa.

Janne Kallio

olevan ainoatakan naista.

Janne Kallio

Pöytäjalkapallon pelaamisesta Porvoossa kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Ile Tuomiseen, ile.tuominen@luukku.com.

■ Voe ihmettä! Oletkos se sinä, joka tuossa kuvassa olet ympyröi-

tyntä? Jos tunnistat kuvasta itsesi, tule käymään Ilta-Uusimaan toimittuksessa Teollisuustieellä. Ikuisia elämästä emme sinulle lahjoita, mutta hieman penkkiurheilua päivääsi. Tarjolla on neljä vapaaehtoista Porvoon NMKY:n naisten ykkösarjan ottelua.

Viime viikon rengastettu oli kuin olikin **Heidi Raskala** Skinbarbusta. Hän nauti Loviisan Kiinon Marilynin lahjoittamasta leffalla suorana päälätkäpaikasta eli Kuningattarenkadulla sijaitseva teatterista.

Hyvässä lastenelokuvassa on positiivinen maailmankuva

■ ITÄ-UUSIMAA | – Lapsille pitää tehdä elokuvia, joiden päähenkilöihin he voivat samaistua. Lasten ei pidä ajatua nuorisokulttuurin pariin liian varhain, sanoo taiteen moniosaaja **Mari Rantasila**.

Näyttelijänä ja laulajana tunnettu Rantasila on myös elokuvaohjaaja, joka oppouutuu mielellään lasten maailmaan. Aiemmin lyhytelokuvia ohjannut Rantasila valitsi ensimmäiseksi kokopitkäksi elokuvakseen **Sinikka ja Tiina** Nopolan kirjoihin perustuvan **Risto Rappäjän**.

– Lasten kanssa työskentely ei luonnistu kaikilta, mutta itse nautin siitä. Lapsilla on uskomaton kyky innostua asioista vilpittömästi. Nainvi into tarttuu koko työryhmään ja luo mahtavan hengen työpaikalle.

Ohjaajan on osattava myös laittaa lapsitähensä kuriin. – Lasten ohjaaminen on vähän kuin vanhemmuutta. Pitää olla kannustava ja positiivinen, mutta asettaa myös tiukat rajat.

Rantasila kertonut, että jos joku kohtaus menee pelkäksi hihittelyksi, pitää lapsille selittää rauhallisesti.

– Nainen ei voi sanoa ääneen kärsivänsä lapsettomuudesta, koska silloin hänen ajatellaan olevan jäämässä pois työstä ja hänet voidaan helposti ohittaa kaikessa päätöksenteossa.

Kirsi Hiekkala

ni. Lapsettomuuden kanssa jää helposti ystävyysuhteiden ulkopuolelle. Tuntuu, että kaikki kaverit ovat saaneet lapsia. Heidän voi olla vaikeaa asettaa lapsettomuuden tunteiden tasalle.

– Valitettavan usein kysellään, miksi ette hanki lapsia. Ulkopuoliset antavat myös neuvoja, jotka loukkaavat. Lapsettomia kehoitetaan olemaan rentoja ja ajattelematta koko asiaa, niin lapsettomuuden hoito olisi niin yksinkertaista, se olisi varmasti kestävä, Tokola sanoo.

Lapsettomuuden syyllisyyttä lisää myös se kysymys, tuleeko omista vanhemmista isovanhempiä. Tunteista olisi tärkeä puhua myös omien vanhempien kanssa, jos siihen on mahdollisuus.

Työpaikalla ei uskaltaeta puhua

Lapsettomuus vaikuttaa koko

elämään. Se heikentää naisellista ja miehistä itsetuntoa.

Lapsettomuus heijastuu sosiaaliseen elämään ja henkilösuhteisiin. Lisäksi se vähentää naisen urakehitysmahdollisuuksia, koska uutta virkaa tai työpaikkaa on vaikeaa hakea, kun iso osa voimista on sitoutunut lapsettomuushoitoihin. Ja aina on toivo, jos ensin kuussa raskaus alkaisi.

– Lapsettomuudesta ei uskalleta puhua työpaikoilla. Ongelma kannetaan vain läheisten kanssa, sanoo psykologi Tokola.

– Nainen ei voi sanoa ääneen kärsivänsä lapsettomuudesta, koska silloin hänen ajatellaan olevan jäämässä pois työstä ja hänet voidaan helposti ohittaa kaikessa päätöksenteossa.

Kirsi Hiekkala

Lapsettomuus herättää kipeitä tunteita

Moni kokee häpeää, surua, ahdistusta, vihaa ja kateutta

■ ITÄ-UUSIMAA | Lapsettomuus kolhi miestä ja parisuhdetta, mutta kaikkein rankimpaan pyörytykseen joutuu nainen. Pitkäkestoiset lapsettomuushoidot kohdistuvat suoraan hänen vartalonsa ja samalla mieli täyttyy tuhansista tunteista.

Tutkimusten mukaan jopa kuudes hedelmällisessä iässä oleva pari elää tilanteessa, että hartaasti toivottu raskaus ei yri-tyksistä huolimatta ala.

– Lapsettomuus herättää todella paljon tunteita. Häpeää, surua, ahdistusta, vihaa ja kate-

Lapsettomuudesta koetaan syvää syyllisyyttä, vaikka asiaan ei itse pysty vaikuttamaan.

logi **Maiju Tokola**. Häpeän tunteet koetaan erittäin voimakkaina. *Minä* en ole muka jotakin, mitä muut ovat. Lapsettomuudesta koetaan syvä syyllisyyttä, vaikka asiaan ei itse pysty vaikuttamaan.

– Moni on ihan pikkutyöstä lähtien haaveillut lapsista ja äitiydestä. Naisella on erilainen tarve raskaudelle. Hän kokee pettymyksiä joka ikinen kuukausi, kun toivottu raskaus ei ala tai se keskeytyy.

Tuntemykyille pitää saada nimi. Viha, kateus ja ahdistus kääntyy suruksi. Surua voi käsitellä ja vähitellen se helpottuu. Murheen keskellä pilkottaa kuitenkin toivo, joka antaa jak-

samaan rannkaa aikaa ja pitkiä, hyvin henkilökohtaisia, hoitoja.

Mies ja nainen tuntevat eri tavalla

Lapsettomuus tunnistetaan elämän pahimmaksi kriisiksi, vaikka takana olisi jo avioero tai vanhempien kuolema. Nainen ja mies kokevat lapsettomuuden eri tavalla. Se tuo valtavan haasteen parisuhteeseen.

– Kaikki eivät välttämättä halua puhua tunteistaan, mutta silloinkin on tärkeää antaa tilaa, koettaa ymmärtää ja tukea, neuvoo Väestöliiton psykologi Tokola.

Mikäli lapsettomuuskriisin yli päästään yhdessä, se vahvistaa parisuhdetta ja liitto koetaan onnellisemmaksi.

Keski-iässä kaikki muutkin asiat mietittyvät. Pohditaan, kuka olen ja mitä teen loppuelämällä-

Peter Gango ei puuhastele ydinaseita edes iltapuhteina

Tieniä

■ LOVIISA | Peter Gango aloitti Fortumin Loviisan ydinvoimalaitoksen johtajana vuoden vaihteessa. Aikaisemmin hän on työskennellyt voimalaitoksella eri johtotehtävissä. Viimeiset pari vuotta Gango on johtanut Iso-Britanniassa sijaitsevassa Sullom Voen voimalaitosta, jonka käytöstä ja kunnossapidosta Fortum vastaa.

Gangon mielestä Suomen holmen sopii Hästholmen kuudennen ydinvoimalan ja Loviisan kolmannen voimalaitoksen paikaksi aivan mainiosti.

– Fortumin valtti on pitkä kokemus ydinvoimaloista. Hästholmenissa edellytykset voimalaitostoiminnalle ovat niin hyvät kuin ne Suomessa voivat olla, Gango sanoo.

Millaisia ovat Peterit? – Jaaha (nauraa). Positiivista nimessä on se, että se on niin kansainvälinen. Peterinä on helppo ol-

la maailmalla.

Millainen oli vuosi 1968 syntynä Loviisaan?

– Minähän en siitä niin muista. Ainakin maailma oli silloin aivan toisenlainen. Jos *Mitä, missä milloin* -kirjaa lukee, niin kyllä siltä vuodelta löytyy aika kiinnostavia tapahtumia. Varmaan se oli ihan samanlainen pienelle ihmiselle kuin joku muukin paikka.

Kekkonen vihki vuonna 1977 ensimmäisen reaktorin käyttöönsä. Kuka presidentti vihki kolmosen?

– Tämän hetken suunnitelmin mukaan uuden yksikön tuotannon käyttö voisi alkaa noin vuoden 2018 tai 2019 paikkeilla. Uskon, että uusia presidenttikandidaatteja ehti tällä välin ilmaantua aika tavalla. Fortumin kannalta sillä ei ole niin väliä, kuka vihki. Sanotaan näin, että uskon, että Suomella vielä tuolloin on presidentti.

Loviisa ykkösen katto on valkoinen ja kakkosen musta. Mikä väri sopisi kolmoselle?

– (Nauraa) Jos näitä sekoittaa, niin saadaan harmaa. (Hekotelee lisää) Se on ihan hyvä vaihtoehto. Niin että jos välistä vedetään, niin harmaa. Ei me niin mustavalkoisia olla.

Mikä on mielestäsi voimalaitoksen kaunein kohta?

– Mun silmissä voimalaitos kokonaisuutena istuu maisemaan hyvin. Sen suunnittelemisessa on onnistuttu. Kun merellä liikkuu veneellä, pistää silmään paljon häiritsevempiä kohteita. Monen mielestä esimerkiksi Valkon valtava viljasilo on paljon häiritsevempi.

Mitä liiketoimintaa se sellainen on, että Fortum valmistaa sähköä mutta kehottaa säästämään sitä?

– Tietyt ajatus siinä on takana. Sähkönkulutuksen piikkien välttämisen on voimayhtiön intressissä. Me säästämme itsenkin sähköä. Haluamme tehdä sitä hyvällä hyötysuhteella. Sähköön suhtaudutaan usein vähän huonona tuotteena, mutta ei se mitään bulkkia ole. Ei sitä pidä tuhata.

Sammutatko telkkarin heikkovirran ja jätätkö kännykän laturin yksikseen seinään?

– Telkkarin sammutan pois valmistilasta aina. Sama koskee laturia. Nämä ovat asioita, jotka ovat menneet meidän perheessämme hyvin läpi.

Ostaisitko uraania mieluummin omasta maakunnasta kuin Venäjältä?

– Me toimitaan markkinoiden

eidoilla ja niiden toimijoiden kanssa yhteistyössä, jotka polttoainetta tuottavat. Meille tärkeintä on, että polttoaineen toimittaja toimii vastuullisesti ja läpinäkyvästi. Se, minkä maalainen toimittaja on, on toissijainen asia.

Kerro jostakin oman elämäsi hetkestä, jolloin tunnelma oli erityisen sähköinen.

– Lähihistoriasta nousee mieleen nyt kymmeniä kuukauden vanhan tyttäreni syntymä keskenlä yötä Shetlannin saarella Englannissa, mistä olemme juuri muuttaneet takaisin Suomeen. Se oli kyllä sähköinen tilanne.

Mihin ja miten pakenisit, jos voimalaitoksella räjähtäisi?

– Meillä on tietynlaiset valmiusasemat laitoilla, ja olisin varmaan viimeinen ihminen, joka voisi minkäänlaista poistumista harkita. Valmiusjoukkoihin kuuluvat eivät pysty noin vain lähtemään, vaan vakavatkin tilanteet hoidetaan loppuun saakka.

Mistä me voimme tietää, etette te valmistat ydinasetta siellä saaren sivillä luolastoissa?

– Halkeamiskelpoisia polttoaineita käyttävänä yhtiönä meitä valvotaan monelta taholta: Suomen viranomaiset valvovat, kansainvälinen ydinenergiajärjestö

IAEA valvoo ja lisäksi eurooppalainen Euratom valvoo hyvin tarkasti, miten uraania hyödynnämme.

– Eikä meillä olisi tuon tyyppiin toimintaan lähtemiseen edellytyksiäkään täällä.

Täydennä lause: Loviisa ilman voimalaitosta olisi kuin...

– (Miettiä, miettiä.) Aika kinkkinen. Ollaan täällä 30 vuoden ajan tehty sähköä, sitäähän siinä haetaan, mutta...ei nyt tule mitään mieleen.

Arvioi, kuinka säteilevä lavesintyö olet seminaarissa.

– Säteilystä on tietysti monenlaista. Ehkä tässä yhteydessä olisi puhuttava lavakarismasta. Sitä miunulta löytyy tarvittaessa.

– No jos olisin lavalta oikein aurinkoisella ilmalla, niin varmaan ilma olisi paljon säteilystä.

Mikä on elämän tarkoitus?

– Tämä vie jo aika syvälle arvo maailmaan. Jotenkin haluaisin saada aikaan jotakin sellaista yhteiskunnan, maailman ja oman perheen kannalta, että saisin tuntea olevani tärkeä.

Vaatesuunnittelija Liisa Voima kysyy: Koska olet viimeksi ajatellut pahaa naapuristasi?

– On siitä jonkin aikaa. Kuten sanottu, olemme muuttaneet jokin

Vaikka johtaja Peter Gango viettääkin suuren osan päivästä Atomitien varrella sijaitsevassa Loviisan ydinvoimalassa, kotikatua löytyy Pyhtäällä.

haastateltavalta?

– Talvet ovat nykyään niin erikoisia ja harmittavia, ettei pääse hiihtämään. Joten: Koska olet viimeksi käynyt suksilla?

– Ja tuohon Loviisa ilman voimalaitosta-kohtaan voisi vastata, että kuin purjevene ilman purjeita.

Mikko Lundell
Ulla Mether